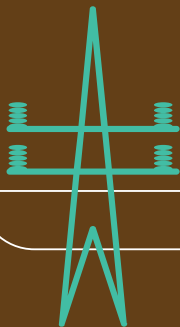


Elektros energiją gaminantys vartotojai vs atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos

Rytis Kėvelaitis

Viceministras

Energetikos ministerija



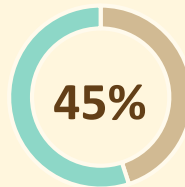
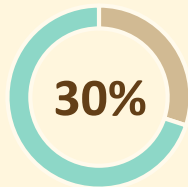
ILGALAIKIAI TIKSLAI

2020

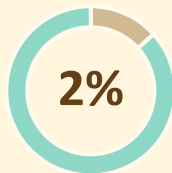
2030

2050

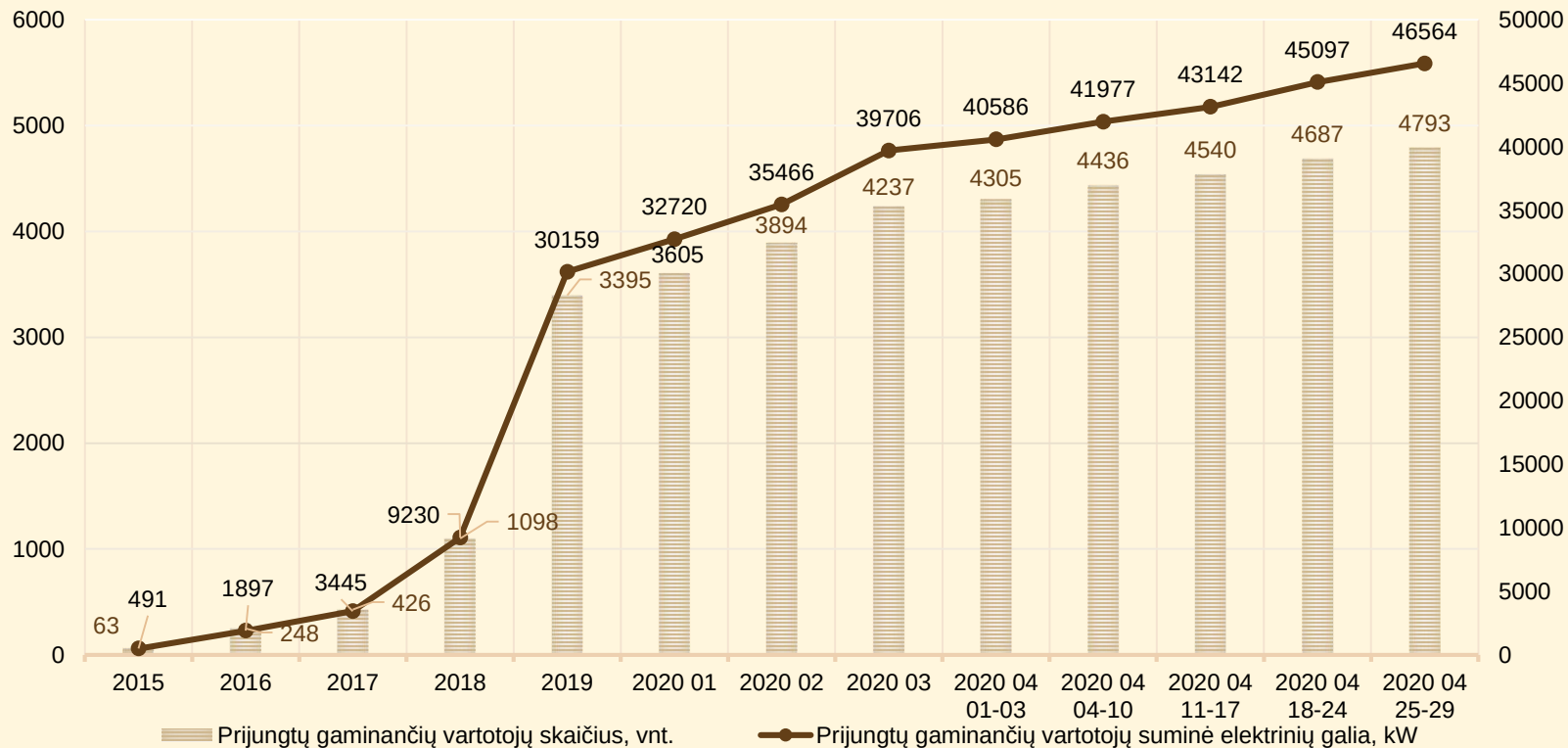
AEI dalis elektros energijoje



**Gaminančių vartotojų
dalis, lyginant su visais
vartotojais**



GAMINANČIŲ VARTOTOJŲ STATISTIKA



Galimybės gaminti ir vartoti elektros energiją

Tapti gaminančiu vartotoju

Varianta s 1

Elektrinė vartojimo vietoje
Nuo 2015 m.

- Elektrinė asmens nuosavybėje
- Momentinis vartojimas

Varianta s 2

Nutolusi elektrinė
Nuo 2019 m.

- Nutolusi elektrinė asmens nuosavybėje (pvz. sodo namelis)
- Be momentinio vartojimo

Varianta s 3

Dalis elektrinės elektrinių parke
Nuo 2019 m.

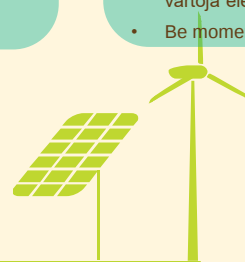
- Elektrinių parką vysto kiti asmenys
- Asmuo įsigyja dalį elektrinės
- Be momentinio vartojimo

Tapti atsinaujinančių išteklių energijos bendrija

Varianta s 4

Elektrinė AIE bendrijos teritorijoje
Nuo 2020 m.

- Elektrinė AIE bendrijos nuosavybė
- AIE bendrijos dalininkai ir kiti vartotojai vartoja elektros energiją
- Be momentinio vartojimo



Gaminančių vartotojų ir energijos bendrijų skirtumai ir panašumai

GAMINANTYS VARTOTOJAI



NUTOLĘ GAMINANTYS VARTOTOJAI



ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ



NUOSAVYBĖ	✓Elektrinė priklauso juridiniam ar fiziniam asmeniui	✓Elektrinė priklauso juridiniam ar fiziniam asmeniui	✓Elektrinė priklauso juridiniam asmeniui - VŠĮ
TERITORIJA	✓Gamybos ir vartojimo teritorija ribojama	✓Elektros gamybos ir vartojimo teritorija neribojama	✓Elektros gamybos ir vartojimo teritorija iš dalies ribojama (teritorija ribojama dalininkams, kurie yra fiziniai asmenys)
VARTOJIMAS	✓Elektrą vartoja pats	✓Elektrą vartoja pats	✓Elektrą vartoja bendrijos dalininkai ir (ar) kiti vartotojai
GALIA	✓Elektrinės įrengtoji galia iki 500 kW, neviršija leistinosios naudoti galios	✓Elektrinės įrengtoji galia neribojama, tačiau vartotojas gali įsigyti tik dalį elektrinės iki 500 kW ir neviršijančios leistinosios naudoti galios	✓Elektrinės įrengtoji galia neribojama
TINKLAI	✓Elektros energija vartojama ir „kaupiama“ tinkluose	✓Elektros energija vartojama ir „kaupiama“ tinkluose.	✓Elektros energija vartojama ir parduodama
NAUDA	✓Nauda pačiam vartotojui	✓Nauda pačiam vartotojui	✓Nauda vietos bendruomenei ir VŠĮ dalininkams
BALANSAVIMAS	✓Nepriima balansavimo atsakomybės	✓Balansavimo atsakomybę priima tretysis asmuo, bet ne nutolę gaminantys vartotojai	✓Balansavimo atsakomybę priima VŠĮ



Kaip tapti gaminančiu vartotoju ar AIE bendrija

GAMINANTIS VARTOTOJAS:

NUTOLĖS GAMINANTIS VARTOTOJAS (PARKUOSE):

ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ ENERGIJOS BENDRIJA:

1. metinio elektros vartojimo poreikio nustatymas ir vietos parinkimas;
2. paraiškos dėl tapimo gaminančiu vartotoju užpildymas www.manogile.lt;
3. prijungimo sąlygų, sutarties ir elektros energijos pirkimo-pardavimo sutarties gavimas;
4. atestuotos montavimo įmonės pasirinkimas ir elektrinės įrengimas;
5. išmaniosios dvipusės apskaitos sumontavimas.

1. metinio elektros vartojimo poreikio nustatymas;
2. vartojimo poreikius atitinkamos galios įsigijimas iš gamintojo valdomos elektrinės;
3. Elektrinės savininkas ESO pateikia informaciją apie vartotojus, įsigijusius dalį elektrinės;
4. nutolusiam gaminančiam vartotojui taikomos tos pačios sąlygos ir galimybės, kaip įprastam gaminančiam vartotojui, kuris gamina ir vartoja tame pačiame objekte.

1. metinio elektros vartojimo poreikio nustatymas ir vietos parinkimas;
2. VŠĮ sukūrimas / suformavimas – gyventojai sudaro ne mažiau nei 51% balsų visuotiniame susirinkime;
3. veiklos nuostatų įtvirtinimas steigimo sutartyje ar įstatuose;
4. leidimo plėtoti gavimas;
5. elektrinės statyba;
6. leidimo gaminti gavimas ir AIE bendrijos statuso suteikimas.



ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ ENERGIJOS BENDRIJOS

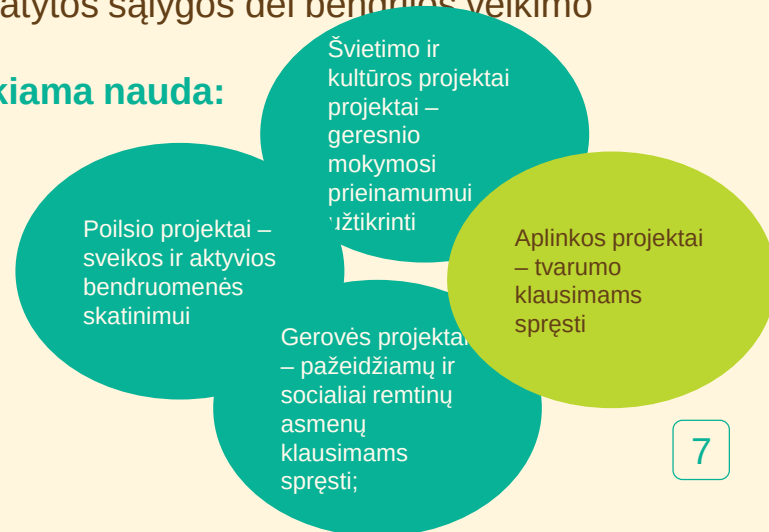


- Statyti elektros ar šilumos gamybos įrenginius
- Dalyvauti aukcione (neįsipareigodama pagaminti aukcione pasiūlytą elektros energijos kiekį)
- Elektros energiją savo dalyviams teikti neatlygintinai
- Pirmumo teise elektros energiją tiekti į elektros tinklus
- Parduoti elektros energiją ne bendrijos dalyviams.

AEI bendrija gali būti pripažįstama Viešoji įstaiga, atitinkanti šiuos reikalavimus:

- Ne mažiau 51% balsų visuotiniame dalininkų susirinkime priklauso fiziniams asmenims, gyvenantiems savivaldybėje, kur statoma elektrinė;
- Dalininkai negali turėti daugiau kaip 20% kitos energetikos įmonės balsų;
- Steigimo sutartyje ir (ar) įstatuose turi būti nustatytos sąlygos dėl bendrijos veikimo

Teikiama nauda:

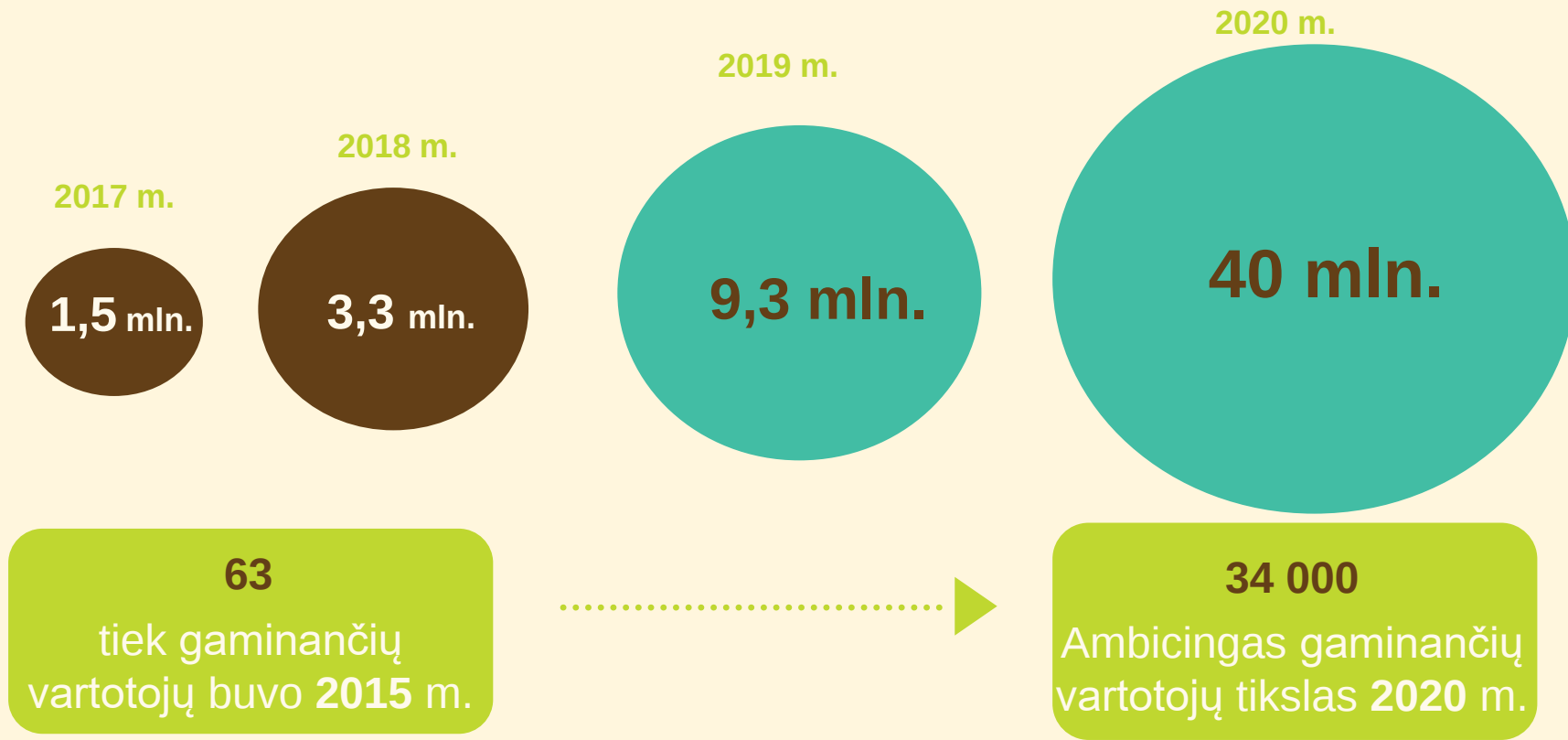


VALDYBIŲ INDĖLIS STEIGIANT ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ BENDRIS

- Turi būti **suinteresuotos AIE bendrijų kūrimusi**;
- **Remti AIE bendrijas** per patirtį, patarimus, finansavimą;
- **Užtikrinti pasitikėjimą** – komunikuoti apie naudą AIE bendrijoms, akcentuojant ir iššūkius;
- **Įtraukti** AIE bendriją į regioninės plėtros strategiją;
- **Atlikti** atsinaujinančių išteklių prieinamumo regione **vertinimą**, **identifikuoti** suinteresuotąsias šalis;
- Regioninės valdžios institucijos gali **organizuoti mokymus** AIE bendrijoms ir mokyti, kaip valdyti ir prižiūrėti atsinaujinančių išteklių technologijas;
- Užtikrinti **žinių prieinamumą** dėl AEI plėtros (konsultacijos);
- Vietos valdžia turi **padėti AIE bendrijoms reguliaciniais klausimais** – žemės naudojimo planavimu, leidimų ir aplinkosauginių klausimų reglamentavimu;
- Institucijos AIE bendrijai gali **suteikti viešąją infrastruktūrą** (dideli stogai, sąvartynais ir kt.) atsinaujinančių išteklių technologijoms įrengti;
- Vietos valdžia, keisdama planavimo taisykles, gali reikalauti minimalaus AIE bendrijų dalyvavimo.



PARAMA GAMINANTIEMS VARTOTOJAMS





Apklausoje metu nustatytos pagrindinės kliūtys AIE bendrijoms:

- tradiciškai vangus būrimasis į bendruomenes;
- projektų įgyvendinimas gali būti sudėtingas daugiabučiams namams;
- banko paskolos gavimas;
- elektros skirstomųjų tinklų operatorių nedalyvavimas;
- reikiamų kompetencijų stoka.

Pagrindinės problemos, su kuriomis susiduria gaminantys vartotojai:

- pagamintas, bet nesuvartotas elektros energijos kiekis neperkeliamas į kitą laikotarpį - išspręsta;

AČIŲ UŽ DĖMESĮ

